

HRVATSKI *glasnik*

XXXV. godina, 43. broj

23. listopada 2025.

cijena 300 Ft

„Dobro došli, naši mili gosti”

7. stranica

„Listanje kupusa”

8. stranica

Dan otvorenih vrata

12. stranica

Berbena veselja u Pomurju

14. stranica

Prah zemaljski

U Budimpešti postoji cijela mreža hrvatskih samouprava koje zajednički čine cjelinu koja djeluje u korist hrvatske zajednice.

Te samouprave u svojim programima (različit) naglasak stavljaju na brojne slojeve – tradiciju, vjeru, povezanost s matičnom zemljom, na približavanje suvremenih hrvatskih kulturnih zbivanja, na hrvatsku mladež.

Svojim djelovanjem one trebaju učvrstiti i ujediniti zajednicu. To nije uvijek jednostavno jer, dok u drugim (doduše manjim) mjestima postoji po jedna hrvatska samouprava, u velikom, glavnom gradu, osim regionalne postoji čak osamnaest hrvatskih samouprava. To znači osamnaest različitih perspektiva. Tomu treba dodati da Hrvati koji žive u Budimpešti nisu pripadnici jedne subetničke skupine, kao što je to primjer u drugim regijama, nego su pripadnici više hrvatskih subetničkih skupina. Prema tome, u Budimpešti se radi na očuvanju višestruke, subetničke tradicije.

Takav milje, dalo bi se pretpostaviti, zrači otvorenosti, podrškom, širokom perspektivom, prihvatljivošću, lakom razumijevanju okoline. Ali to nije uvijek tako. Dogodi se ponekad da se na stvari i okolinu, iako je riječ o radu za cijelu zajednicu, ne gleda objektivno, već subjektivno. Pojedinci postaju „samocentrični“. Uspoređuju svoje organizacije s tuđima, natječu se jedni s drugima ili (što je najgore) nisu podrška svim nastojanjima u korist hrvatske zajednice u Budimpešti. Pa odlaze isključivo na programe onih samouprava čiji su im voditelji dragi. Pritom zaboravljaju da svi voditelji samouprava besplatno ulažu svoje vrijeme, rad, trud i ideje da bi doprinijeli razvoju i radu hrvatske zajednice na način na koji najbolje znaju. Apsurd je ako se to ne cijeni. Jer ako ne pristupamo jedni drugima otvorena srca, ako nismo podrška i ne cijenimo tuđi rad, ne činimo dobro cijeloj zajednici, pa ni sebi.

Svi smo mi samo „prah zemaljski“ (Post 2,7), a lijepo je kad je taj prah zajedno, na hrpi. Tad je vidljiv.

Kršul

GLASNIKOV TJEDAN

„Ovim imenovanjima jača se institucijska zaštita temeljnih prava te pravo na ravnopravnost i manjinska prava u svakodnevnom životu građana – od administracije i obrazovanja preko medija do društvenih usluga.“

U ponedjeljak 22. rujna 2025. Mađarski parlament donio je važnu odluku. Nakon saslušanja predloženih kandidata dr. Imre Juhász, bivši predsjednik Ustavnog suda, imenovan je novim povjerenikom za temeljna prava, dok je dr. Laura Zsuzsanna Gyeney postala njegova zamjenica zadužena za zaštitu prava manjina koje žive u Mađarskoj.

Odbor za narodnosti Mađarskog parlamenta svega nekoliko sati prije toga održao je prvo jesensko zasjedanje u 2025. i jednoglasno podržao oba izbora. Tijekom saslušanja članovi odbora imali su priliku postavljati pitanja i provjeriti iskustvo kandidata u podršku ljudskih i manjinskih prava te pravne prakse.

Dr. Imre Juhász ima bogato iskustvo iz pravne sfere – od rada kao sveučilišni predavač preko pravničke prakse do međunarodnog angažmana u UN-ovu Uredu za izbjeglice i različitim tijelima Vijeća Europe i Europske unije. Njegova stručnost u praksi i teoriji te dugogodišnje iskustvo u sudstvu i akademiji trebali bi osigurati stabilno i dosljedno vođenje Ureda povjerenika za temeljna prava.

Njegova zamjenica, dr. Laura Zsuzsanna Gyeney, stručnjakinja je za zaštitu prava manjina i ravnopravnost. Radi kao habilitirani docent na Pravnom fakultetu Katoličkog sveučilišta „Péter Pázmány“ te vodi Institut za zaštitu manjinskih prava. Njezino imenovanje pokazuje kako se u Mađarskoj želi profesionalno i stručno pristupiti zaštiti prava manjina, uključujući i prava pripadnika 13 službeno priznatih manjinskih zajednica.

Ovim imenovanjima jača se institucijska zaštita temeljnih prava te pravo na ravnopravnost i manjinska prava u svakodnev-

nom životu građana – od administracije i obrazovanja preko medija do društvenih usluga. Očekuje se da će novi tim Ureda povjerenika donijeti svježinu, energiju i sustavan pristup provedbi građanskih i manjinskih prava. Svečanom prisegom pred parlamentom formalno je počeo njihov mandat.

Podsjetimo, parlament je u lipnju tadašnjeg povjerenika dr. Ákosa Kozmu izabrao za sudca Ustavnog suda, čime je mjesto povjerenika ostalo upražnjeno.

Prije završetka mandata dr. Erzsébet Szalayné Sándor, zamjenica povjerenika za nacionalne manjine, održala je 19. rujna u Uredu povjerenika za temeljna prava posljednji stručni susret. Njezin mandat završava 3. studenoga 2025. Dvanaest godina njezina rada nisu obilježili mir i ravnoteža – domaće manjinske zajednice suočile su se s brojnim izazovima i kritičnim iskustvima koja su ostavila trag u njihovu životu, kako kratkoročno tako i dugoročno. Ipak, svaka je kriza istodobno nudila i nove mogućnosti. Bilo da se radilo o zakonodavstvu, primjeni ili zaštiti prava, stari i novi problemi poticali su intenzivno traženje rješenja, razumijevanje različitih perspektiva, korisne kompromise i nove oblike partnerstva.

Tijekom proteklih 12 godina zamjenica povjerenika održavala je intenzivan i kontinuiran dijalog s predstavnicima 13 domaćih manjinskih zajednica te sa znanstvenim, vjerskim i civilnim organizacijama koje se bave manjinskim pravima, jednakim postupanjem i ravnopravnošću.

Na konferenciji je dr. Erzsébet Szalayné Sándor zahvalila svojim suradnicima i svim sudionicima manjinskog života na zajedničkom radu.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – U studenome 2025. ističe mandat dr. Erzsébet Szalayné Sándor, koja od 2013. obnaša dužnost zamjenice povjerenika za manjine. Dosljednim, predanim i empatičnim radom pridonijela je zaštiti manjinskih prava te gradila mostove između različitih manjinskih zajednica, ali i predstavnika znanosti, Crkve i civilnog sektora. Dijalog, stručnost i otvorenost koje je zastupala predstavljaju trajnu vrijednost za sve nas. Ured povjerenika za temeljna prava 19. rujna organizirao je konferenciju „Dvanaest godina u zaštiti prava manjina – iskustva desetljeća izazova, mogućnosti i dijaloga“, na kojoj su sudionici konferencije imali priliku zajednički se osvrnuti na postignuća i pouke proteklog razdoblja.

Potpore kulturnim inicijativama hrvatske narodnosti

Na temelju odobrenja Državnog tajništva za crkvene i narodnosne odnose Ureda predsjednika Vlade Mađarske, Zaklada „Gábor Bethlen” Zrt. donijela je odluku o dodjeli proračunskih potpora za 2025. godinu kulturnim inicijativama hrvatske narodnosti.

BARANJSKA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/1 000054	Visoki strukovni kolegij Collegium Croaticum, Pečuh	Dan hrvatskog jezika i književnosti u 2025. godini	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000468	Hrvatski pedagoški i metodički centar „Metodika”, Pečuh	Digitalni svijet – učenje hrvatskog jezika na temelju iskustva modernim alatima 21. stoljeća	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000427	Hrvatski pedagoški i metodički centar „Metodika”, Pečuh	Objava slikovnice na hrvatskome jeziku s tvrdim uvezom i priručnika za iskustveno obrazovanje	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000552	Hrvatski pedagoški i metodički centar „Metodika”, Pečuh	Državno hrvatsko natjecanje u kazivanju stihova i proze u 2025. godini	900 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000120	Hrvatska samouprava Baranjske županije, Pečuh	II. Baranjsko druženje za istim stolom	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000341	Kulturno-umjetničko društvo Folklorni ansambl „Tanac”, Pečuh	Svakom mjestu pjesma i ples, mini turneja kroz Baranju	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000510	Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže, Pečuh	Hrvatski narodnosni likovni natječaj 2025.	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000125	Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže, Pečuh	Pomurske i slavonske narodne nošnje	1 100 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000613	Hrvatski klub Augusta Šenoe, Pečuh	Serijski hrvatskih literarnih razgovora	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000570	Hrvatski klub Augusta Šenoe, Pečuh	Adventski koncert u katedrali	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000434	Kulturno-umjetničko društvo Folklorni ansambl „Tanac”, Pečuh	Naslijeđe u slikama – Digitalni projekt dokumentacije narodnih nošnji	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000486	Kulturno-umjetničko društvo Folklorni ansambl „Tanac”, Pečuh	Hrvatski festival, zajednica i baština u Pečuhu	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000159	Baranya Alapfokú Művészeti Iskola, Pečuh	Izrada i kupnja hrvatskih lukovičanskih narodnih nošnji	800 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000422	Hrvatska samouprava Martinaca	Adventski izlet u Viroviticu	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000496	Hrvatska samouprava Martinaca	Hrvatski festival očuvanja tradicije Ivanova	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000558	NOVI TON – Zajednica mladih hrvatskih glazbenika, Hrvatska udruga za očuvanje tradicije, Martinci	Izdavanje udžbenika „Hrvatski tamburaš za početnike”	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000301	Hrvatski kulturni i sportski centar Josipa Gujaša Džurešina, Martinci	CRO TOUR 2025. – Bačka	850 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000084	Hrvatski kulturni i sportski centar Josipa Gujaša Džurešina, Martinci	Pomurska hrvatska baština: nošnje i instrumenti	920 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000428	MARTINCE Kulturális Egyesület, Martinci	Hrvatski božićni koncert	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000187	Hrvatska samouprava Udvara	Dan bošnjačko-hrvatske kulture u Udvaru	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000125	Hrvatska samouprava Mohača	Narodnosni sajam	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000081	Hrvatska samouprava Mohača	Hrvatskošokački bal u Mohaču	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000083	Hrvatska samouprava Mohača	Gostovanje Hrvatskog kazališta Pečuh u Mohaču	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000019	Hrvatska samouprava Mohača	Kupnja instrumenata za mohačke glazbenike	750 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000025	Hrvatska samouprava Šeljina	Kupnja hrvatskih instrumenata	1 000 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000023	Hrvatska samouprava Vršende	XX. Susret hrvatskih crkvenih zborova	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000576	Hrvatska samouprava Semelja	Dan Hrvata	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000145	Hrvatska samouprava Semelja	Kupnja bošnjačkih narodnih nošnji u 2025. godini	1 100 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000577	Hrvatska samouprava Semelja	Hrvatski semeljski III. regionalni hrvatski folklorni susret	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000615	Hrvatska samouprava Semelja	Hrvatska kazališna večer	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000598	Hrvatska samouprava Semelja	Regionalno natjecanje vina u 2025. godini	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000674	Hrvatska samouprava Semelja	VIII. Državni hrvatski tamburaški festival	1 500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000657	Zaklada „Zornica”, Kukin	Program u povodu 35. obljetnice katoličkog časopisa „Zornica”	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000562	Hrvatska samouprava Kukinja	Knjiga o prikazu kukinjskih bošnjačko-hrvatskih stanovnika u okolici Pečuha – izdavanje i promocija	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000369	Hrvatska samouprava Kukinja	Martinje u Kukinju	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000708	Hrvatska samouprava Kukinja	XXXI. Bošnjačko sijelo – Susret bošnjačkih Hrvata iz okolice Pečuha	350 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000344	KUD „Ladislav Matušek”, Kukin	Jubilarni 25. godišnji program	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000330	Kulturno-umjetničko društvo „Marica”, Salanta	Praznik Duhova u 2025. godini	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000331	Kulturno-umjetničko društvo „Marica”, Salanta	Hrvatski gastronomski festival u Salanti	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000026	Dvojezična mađarsko-hrvatska osnovna škola Géze Kissa, Siget	Kupnja instrumenata za učenje tamburice	300 000 Ft

NKUL KP 1 2025/3 000380	Hrvatska samouprava Šaroša	Hrvatsko hodočašće, upoznavanje kulturne baštine i prirodnih ljepota	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000566	Hrvatska samouprava Olasa	Hrvatski narodnosni dan	400 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000158	Hrvatska samouprava Lotara	Kupnja narodnih nošnji u 2025. godini	400 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000005	Hrvatska samouprava Harkanja	VI. Susret zborova	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000658	Hrvatska samouprava Pogana	Poganski hrvatski dan kupusa	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000180	Hrvatska samouprava Šikloša	X. Hrvatska večer u Šiklošu	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000619	Hrvatska samouprava Sukida	Proslava svetog Mihaela	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000518	Hrvatska samouprava Katolja	Hrvatski kermes u Katolju (Sveta Kata)	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000159	Hrvatska samouprava Lančuga	Hrvatski tradicionalni i gastrodan u Lančugu	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000079	Hrvatska samouprava Surdukinja	Hrvatski regionalni festival berbe	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000122	Hrvatska samouprava Kozara	Hrvatsko hodočašće: Molve – Varaždin	300 000 Ft
ŽELJEZNA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/1 000514	Hrvatski vrtić, osnovna škola i gimnazija „Mate Meršić Miloradić“, Sambotel	1. Brucošijada	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000065	Hrvatski vrtić, osnovna škola i gimnazija „Mate Meršić Miloradić“, Sambotel	Kupnja narodnih nošnji i rekvizita	950 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000343	Hrvatski vrtić, osnovna škola i gimnazija „Mate Meršić Miloradić“, Sambotel	Njegovanje prijateljskih veza s matičnom zemljom	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000242	Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj	Hodočašće mladih Hrvata iz Mađarske u 2025. godini	1 200 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000150	Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj	Dan muzeja 2025.	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000533	Savez gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski Židan	Hodočašće gradišćanskih Hrvata u Vulkaprodrštof, svetište Mariazell	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000567	Savez gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski Židan	35. obljetnica – Kulturni galaprogram gradišćanskih Hrvata	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000588	Hrvatska samouprava Hrvatskoga Židana	Hrvatska sveta misa u kapelici Peruška	400 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000315	Hrvatska samouprava Kisega	Obnova nadgrobnih spomenika za 42 hrvatska graničara	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000614	Hrvatska samouprava Kisega	Proslava 25 godina suradnje u sklopu Dana Hrvata	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000076	Hrvatska samouprava Hrvatskih Šica	Hrvatska narodnosna oproštajka u Hrvatskim Šicama	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000639	Hrvatska samouprava Narde	Tamburica uz oganj	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000097	Hrvatsko kulturno društvo Gradišće	Petno 2025. – Međunarodni tradicijski etnofestival	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000346	Hrvatska samouprava Prisike	Živimo od naših korijena – 30 ljetna obljetnica Društva „Zviranjak“	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000156	Društvo sambotelskih Hrvatov	Dan Hrvata	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000118	Hrvatska samouprava Gornjega Četara	Narodnosna tradicija u nošnjama – nastupne haljine za Zbor „Ružmarin“ i Plesnu grupu „Četarci“	700 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000449	Hrvatska samouprava Gornjega Četara	Dan Hrvata u Gornjem Četaru	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000137	Hrvatska samouprava Petrova Sela	Hrvatska večer – otvorenje spomen-sobe pjesnika Lajosa Skrapitsa i pjesnikinje Tíme Horváth	300 000 Ft
ŠOMOĐSKA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/3 000188	Hrvatska samouprava Šomođske županije	Hrvatski županijski dan 2025.	400 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000146	Hrvatska samouprava Šomođske županije, Kapošvar	Hrvatsko hodočašće 2025.	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000289	Hrvatska samouprava Brlobaša	Hrvatski dan u Brlobašu	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000284	Hrvatska samouprava Daranja	Hrvatsko poslijepodne u Daranju	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000430	Hrvatska samouprava Izvara	Dan podravskih veza 2025.	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000275	Hrvatska samouprava Novoga Sela	Dan Hrvata u Novom Selu	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000286	Hrvatska samouprava Tomašina	Hrvatsko hodočašće u Međugorje	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000288	Hrvatska samouprava Dombola	Hrvatsko hodočašće u Međugorje	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000445	Hrvatska samouprava Bojeva	Hrvatski kulturni i sportski dan u Bojevu	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000558	Hrvatska samouprava Lukovišća	Hrvatsko hodočašće u Međugorje	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000036	Hrvatska samouprava Barče	Kupnja podravskih hrvatskih narodnih nošnji i instrumenata	750 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000243	KUD „Podravina“, Barča	Hrvatska podravska plesačnica	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000308	Hrvatska samouprava Atada	Hrvatski narodnosni dan u Nagyatádu	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000148	Hrvatska samouprava Potonje	Hrvatski kulturni dan 2025.	300 000 Ft
ZALSKA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/1 000497	Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“, Serdahel	Dan hrvatske baštine – Povijest Serdahela kroz mozaik prošlosti	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000124	Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“, Serdahel	Pomurski hrvatski festival štrudli i folklora 2025.	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000165	Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“, Serdahel	Hrvatski dječji i folklorni festival 2025.	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000358	Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“, Serdahel	Vino i tambure – hrvatski festival 2025.	600 000 Ft

NKUL KP 1 2025/4 000091	Hrvatska samouprava Serdahela	Zvukovi tradicije – Instrumenti za očuvanje tamburaške baštine	350 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000354	Hrvatska samouprava Letinje	Piknik pomorskih Hrvata	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000125	Hrvatska samouprava Sepetnika	XIX. Susret hrvatskih zborova i tamburaških orkestara	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000133	Hrvatska samouprava Sepetnika	Hrvatske narodne nošnje	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000165	Hrvatska samouprava Pustare	Kupnja hrvatskih narodnih nošnji	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000602	Hrvatska samouprava Pustare	Hrvatski tradicionalni festival berbe u Pustari	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000538	Sumartonska vinska udruga pajdaša vina sv. Martin	Međunarodni susret hrvatskih pajdaša vina	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000509	Hrvatska samouprava Sumartona	Hrvatski narodnosni susret zborova	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000580	MOKE (Molnári Közösségfejlesztő Egyesület), Mlinarci	Hrvatska kuhinja Pomurja – Hrvatski Mlinarci, prošlost sadašnjost budućnost II.	350 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000140	Hrvatska samouprava Mlinaraca	Kupnja hrvatskih kajkavskih narodnih nošnji	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000409	Hrvatska samouprava Bečehela	Dan Hrvata u Bečehelu	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000282	Hrvatska samouprava Velike Kaniže	Hrvatski regionalni susret zborova 2025.	600 000 Ft
BAČKO-KIŠKUNSKA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/1 000176	Hrvatska samouprava Čavolja	Bunjevačka hrvatska berba i zabava u Čavolju	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000196	Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije, Baja	Svečanost berbe bačkih Hrvata	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000532	Hrvatsko plesno-kulturno društvo Šugovica, Baja	I. Hrvatski plesovi i glazba na putu tradicije	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000623	Udruga bunjevačkih Hrvata u Aljmašu	Hrvatski susret zborova	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000181	Državna udruga šokačkih Hrvata, Santovo	II. Šokački divani	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000691	Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom, Santovo	Projekt predstavljanje tema 2025.	1 000 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000265	Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom, Santovo	Proširenje fonda publikacija narodnosnih manjina u školskoj knjižnici	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/4 000083	Hrvatska samouprava Kaloče	Kupnja naramenica za Zbor „Ružice“	330 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000384	Hrvatska samouprava Kaloče	Dan sjećanja na Ivana Antunovića u Kaloči	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000392	Hrvatska samouprava Gare	Kulturni i gastronomski dan bunjevačkih Hrvata u Gari 2025.	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000420	Hrvatska samouprava Dušnoka	Hrvatski tamburaški festival u Dušniku 2025.	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000549	Hrvatska samouprava Kačmara	Hrvatske Materice i oci	300 000 Ft
ĐURSKO-MOŠONSKO-ŠOPRONSKA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/2 000326	Društvo Hrvati – Horvátok, Koljnof	17. Međunarodni susret hrvatskih pisaca u Koljnofu	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000479	Osnovna škola i čuvarnica Mihovila Nakovića	Natjecanje u stihovima i prozi – Naković	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000608	Koljnofsko hrvatsko društvo	Proslava 50. obljetnice Koljnofskih tamburaša	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000331	Hrvatsko kulturno društvo „Veseli Gradišćanci“, Unda	40. obljetnica Tamburaškog sastava „Veseli Gradišćanci“ iz Unde i 15. obljetnica Zbora „Biseri“	500 000 Ft
PEŠTANSKA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/3 000492	Savez Hrvata u Mađarskoj	Proslava 35. obljetnice Saveza	850 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000354	Savez Hrvata u Mađarskoj	Markov dan 2025.	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000355	Hrvatska državna samouprava	Državno hrvatsko hodočašće 2025.	1 500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000356	Hrvatska državna samouprava	Državni dan Hrvata 2025.	1 500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000281	Hrvatska državna samouprava	Hrvatski državni zidni kalendar s dječjim crtežima za 2026. godinu	600 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000753	Neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“, Budimpešta	Katolički kalendar 2026.	1 000 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000754	Neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“, Budimpešta	Hrvatski kalendar 2026.	1 000 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000192	Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj, Budimpešta	Hrvatska državna kulturna turneja Petrovo Selo	450 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000193	Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj, Budimpešta	Hrvatska državna kulturna turneja Kukin	650 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000194	Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj, Budimpešta	Hrvatski ljetni festival uz obalu Drave	850 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000195	Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj, Budimpešta	Hrvatski državni festival kobasica	850 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000196	Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj, Budimpešta	MiCROfon	500 000 Ft
NKUL KP 1 2025/3 000345	Hrvatska samouprava Eržebetvaroša	Hrvatsko hodočašće u Međugorje	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000471	Hrvatska izvorna folklorna grupa, Budimpešta	Gostovanje u matičnoj zemlji	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/1 000554	Hrvatska samouprava Andzabega	Kuharica narodnosnih hrvatskih jela na dva jezika	300 000 Ft
NKUL KP 1 2025/2 000584	Hrvatska samouprava Tukulje	Dan Hrvata	600 000 Ft
FEJERSKA ŽUPANIJA			
NKUL KP 1 2025/4 000039	Hrvatska samouprava Erčina	Kupnja narodnih nošnji i obuće za nastupe Zbora „Jorgovan“	700 000 Ft

MIHOLJSKI SAJAM U SANTOVAČKOM HRVATSKOM VRTIĆU

U povodu blagdana sv. Mihovila, koji se slavi 29. rujna, u Santovačkom hrvatskom vrtiću 24. rujna održan je tradicionalni Miholjski sajam koji se priređuje već više od 15 godina. Kao i svake godine, sajam i program organizirali su polaznici velike skupine i njihovi roditelji. Na sajam su već po tradiciji pozvani i ovogodišnji prvaši, a kao gošće i odgojiteljice iz obližnjeg Novog Mohača (Vade), s kojim je počela suradnja. Bila je to prigoda da gosti uz program upoznaju i rad santovačkog vrtića.

Nakon pozdravnih riječi koje je uputila voditeljica vrtića Anica Filaković, u prijedporednim satima dan je otvoren dvojezičnim prigodnim kulturnim programom polaznika velike skupine uz dječje igre, pjesme, plesove i kazivanje stihova, a sajam je i ove godine privukao velik broj roditelja, baka i djedova. I ove godine bilo je vrlo zanimljivo jer su djeca, odgojiteljice i roditelji dočarali uistinu pravi sajamski ugođaj. Bilo je i zabavnih sadržaja, pecanja, bojenja lica, tetovaža, u čemu su djeca jako uživala. Uz poziv da nitko ne ode praznih ruku prodavali su se razni domaći kolači, peciva, pereci, razne slastice, sokovi i sendviči koje su sami pripremili. Mališani i njihovi roditelji i ove su godine proveli ugodno i zabavno prijedpore.

Prema riječima voditeljice vrtića Anice Filaković pripreme za program i sajam počele su već početkom rujna, a djeca i roditelji izrađivali su razne stvarčice ili pak darovali ponešto. Sav prihod koji su ostva-

rili podijeliti će po skupinama, a potrošit će se za božićne darove. Sljedeća tradicionalna godišnja priredba bit će Martinje, koje se priređuje u suradnji sa školom. Već po običaju sudjelovat će na svetoj misi te u martinjskoj povorci s lampionima, a na kraju će se družiti uz zamašćeni kruh i čaj.

Kako nam je tom prigodom uz ostalo kazala voditeljica Anica Filaković, u novoj odgojnoj godini u vrtiću imaju tri skupine i ukupno 42 polaznika. Najbrojnija je velika skupina s čak 18 polaznika, budućih prvaca, a u maloj skupini ima 12 polaznika. Prema novom programu polaznici velike

Vrtićaši iz velike skupine prikazali su prigodni program

skupine svaki dan imaju 45 minuta priprema za školu, što je novost i za djecu i za odgojiteljice. Drugih promjena u radu vrtića nema, tako malu skupinu vodi odgojiteljica Ildika László, srednju Kristina Čilić Valkai, a veliku Anica Filaković.

S. B.

Slikovnica „Kralj Tomislav i njegovo zlatno prijestolje” predstavljena u Santovu

U ponedjeljak 22. rujna u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu predstavljena je slikovnica „Kralj Tomislav i njegovo zlatno prijestolje – Bajkovita priča o prvom hrvatskom kralju”, objavljena u nakladi Nefitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica”.

Knjiga je objavljena u povodu 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva. Lekturu knjige potpisuje Rene Čipanj Banja, za grafičko oblikovanje zaslužan je Zsolt Farkas, a ilustracije potpisuje Dream-Lab. Izdanje je podupro Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Bilo je to prvo predstavljanje na turneji u Mađarskoj.

U auli hrvatske škole goste, učenike, učitelje i nastavnike srdačno je pozdravila ravnateljica škole Marija Žužić Kovač. Knjigu je uz zanimljivu prezentaciju i igru predstavila autorica Timea Šakan-Škrin, ravnateljica Croatice, a o kralju Tomislavu govorio je stručni suradnik Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Silvestar Balić. Uz zanimljive ilustracije i kratke tekstove ova knjiga za djecu donosi najvažnije trenutke iz doba stvaranja hrvatske državnosti – od Tomislavove mudre vladavine i velikog sabora na Duvanjskom polju do ujedinjenja hrvatskih krajeva i čuvanja jezika, kulture i identiteta, prenoseći snagu zajedništva i ljubavi prema domovini.

Timea Šakan-Škrin, Silvestar Balić i Marija Žužić Kovač

Nakon promocije održan je i kviz za učenike, a članovi pobjedničke ekipe Ronaldo dobili su primjerak slikovnice o kralju Tomislavu.

S. B.

DOBRO DOŠLI!

Već više od dva desetljeća u organizaciji KUD-a „Tanac” iz Pečuha u rujnu se priređuje međunarodni festival „Dobro došli, naši mili gosti”. Festival okuplja izvorne folklorne skupine iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i prijatelje pečuškoga KUD-a. Ovogodišnji festival održan je 20. rujna, a osim domaćina sudjelovala su još tri društva: KUD „Jedinstvo” iz Splita, KUD „Vesela Šokadija” iz Koritne te HKUD „Ognjišta” iz Lug-Brankovića u Bosni i Hercegovini.

Članovi Tanaca, mladi i oni nešto stariji, od ranih su poslijepodnevni sati čekali dolazak gostiju. Splitski KUD „Jedinstvo” doputovao je dan ranije, a domaćini su ih dočekali u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe, gdje su djelatnici kluba, kako neslužbeno doznaje Hrvatski glasnik, za njih pripremili ukusan ručak. „Jedinstvo” je u Mađarskoj boravilo tjedan dana, a uz nastup u Pečuhu predstavili su se i publici u Budimpešti i u Sopronu.

Nakon okupljanja sudionici su se kratkim programom predstavili na glavnom gradskom trgu Széchényi, a potom je glavni festivalski nastup održan u Cistercijskoj gimnaziji „Nagy Lajos”. Večer je zaključena zajedničkom plesanicom.

Splitski KUD „Jedinstvo”, osnovan 1919. godine, najnagrađivaniji je hrvatski folklorni ansambl te jedno od najstarijih kulturno-umjetničkih društava u Republici Hr-

Prijatelji

i očuvali narodne običaje Hrvata u Mađarskoj. Danas društvo djeluje u okviru Kulturne udruge „Tanac”, a iste ciljeve ostvaruje i uz izdavačku djelatnost posvećenu narodnim nošnjama, glazbi i plesovima ovdašnjih Hrvata. Pečuh je 20. rujna opet živio u ritmu tamburica, pjesme i plesa zahvaljujući neumornom KUD-u „Tanac” – šarenilo hrvatskih nošnji, osmijesi sudionika i znatiželjni pogledi prolaznika dali su do znanja da se održava još jedan festival „Dobro došli, naši mili gosti”.

HKUD „Ognjišta”

Voditelj KUD-a „Tanac” Jozo Szávai izrazio je zadovoljstvo što su i ove godine, u sklopu programa Pečuških dana (IX. Festival „Pécsi Tanuló”), uspjeli organizirati svoj festival. Održavanje je, među ostalima, podupro i Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

vatskoj. Orkestar, ansambl i ženska vokalna skupina izrasli su iz folklornog odjela, osnovanog početkom 50-ih godina.

Kulturno-umjetničko društvo „Vesela Šokadija” iz Koritne registrirano je 1950. godine i od tada uspješno djeluje. Nastupali su na festivalima od Vinkovaca do Metkovića, a stalni su gosti Đakovačkih vezova. Posebnu vrijednost u njihovu radu predstavlja narodna nošnja – svaki član posjeduje vlastitu, najčešće naslijeđenu od predaka.

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Ognjišta” iz Lug-Brankovića (općina Žepče) osnovano je 1994. godine radi očuvanja kulturne baštine Hrvata žepackog kraja. Društvo njeguje pjesme, plesove i nošnje toga područja s naglaskom na izvođenju starih napjeva.

A naš ponos – KUD „Tanac” – osnovali su 1988. godine mladi iz okolnih pečuških hrvatskih sela kako bi prikupili, predstavili

Splitski ples

„Najljepši je trenutak kad svi zajedno zapjevamo, i domaći i gosti, jer se tad osjeti koliko nas povezuje zajednička baština”, rekao mi je jedan od sudionika i organizatora. Raznolikost plesova i napjeva – od dalmatinskog kola preko slavonske šokačke pjesme do bosanskohercegovačkih napjeva i koreografija KUD-a „Tanac” – pokazala je još jedanput bogatstvo hrvatske tradicije. A plesanica! To je trenutak kad su granice između izvođača i publike nestale i kad su se svi našli u zajedničkom kolu.

Branka Pavić Blažetin

Svirači

Predstavljanje uspješnice „Listanje kupusa” u Budimpešti

U organizaciji Hrvatske samouprave Starog Budima – Bekašmeđera 12. rujna u idiličnom starobudimskom prostoru unutrašnjeg dvorišta Esernyős (pod kišobranima) predstavljena je trenutačno jedna od najčitanijih knjiga u Hrvatskoj – „Listanje kupusa” Igora Beleša.

Roman koji je dobio Nagradu „Fran Galović” i priznanje „Krunoslav Sukić” (za mirotvorstvo, nenasilno djelovanje, zaštitu i promociju ljudskih prava i razvoj civilnog društva) u prve dvije godine doživio je čak šest izdanja, osvojio i čitatelje i kritiku te je u tijeku preprodukcija za snimanje dugometražnog igranog filma. Roman je prvi put predstavljen u Mađarskoj.

Knjigu je uz duhovit, a opet dubok i iskren razgovor s predsjednicom Hrvatske samouprave Starog Budima – Bekašmeđera Čarnom Kršul Kerekes predstavio autor Igor Beleš. Prijevod razgovora osigurao je potpredsjednik samouprave organizatora Zoltán Szebenyi-Brindza.

Radnja romana događa se u Borovu naselju 1991. godine, a glavni su protagonisti jedanaestogodišnja djeca. Njih petero ne dolazi iz idiličnih obitelji, a veže ih iskreno i čvrsto prijateljstvo od kojeg ne namjeravaju odustati ni pod koju cijenu. I takozvana An družina njihov je važan oslonac. Dane provode u igri, bicikliranju, slušanju glazbe, čitanju stripova, bacanju kamenčića u Dunav. Krenu istraživati misterij „praznih stolica” jer su školski razredi sve prazniji i iz naselja, kako oni misle, nestaju djeca i cijele obitelji. Družina je višenacionalna, a članovi koji do prije početka rata nisu ni znali za nacionalne podjele uopće to ne smatraju važnim. Kad rat počne, oni ne pristaju na razdvojenost – što će ih dovesti u velike probleme kad se nađu „preko”, na drugoj strani.

Osim razgovora čitali su se ulomci koje je izabrao sam autor. Njih su na hrvatskom čitali sam autor Beleš i Maja Čovčić. Iste ulomke iz romana prevela je na mađarski jezik i pročitala Čarna Kršul Kerekes.

Nakon promocije knjige polaznice I. Glumačkog kampa na Jadranu (za mlade Hrvate iz Mađarske), koji je prvi put organizirala spomenuta samouprava, izvele su jednu scenu iz romana „Listanje kupusa”. Budući da su u knjizi glavni junaci momci, a u glumačkom kampu bile su većinom djevojke, tekst je malo prilagođen uz suglasnost autora Igora Beleša. Talentirane polaznice kampa Kitty Varga, Mimi Nina Vam, Ružica Rác Szabó i Kinga Lehel-Diosy vrijedno su uvježbavale izvedbu i u kampu i u Starom Budimu te svojom izvedbom oduševile publiku i ganule autora.

S autorom romana

Ova knjiga nije važna zbog nagrada ili mišljenja kritike. Važna je sama po sebi. Nije pisana ni po kakvoj provjerenoj recepturi. Ona je i duhovita i tužna. Ali ne zato što je pisana s takvom namjerom. Ona je svoja, ništa ne uljepšava i ništa ne poružnjuje. Potpuno je lišena patetike, dokazivanja, ilustriranja. Ukazuje na jedno povijesno razdoblje bez navođenja povijesnih podataka, o jednom djetinjstvu bez sentimentalizma, bez obavijenosti rozim oblacima. Govori i o ratu bez opisivanja ratnih strahota, bez političkih stavova. Govori iz usta jedanaestogodišnjaka koji su bez „predznajanja”, bez toga da im je bilo tko od odraslih objasnio što se događa. Ti jedanaestogodišnjaci zaključuju na temelju svojeg iskustva. Zadaju nama odraslima veliku lekciju – naprimjer da je mržnja naučena stvar, s njom se ne rađamo. Njima prijateljstvo i ljubav nisu samo fraze nego nešto što je vrijedno borbe.

Igor Beleš rođen je 1978. godine u Vukovaru. Kratke priče objavljivane su mu u časopisu Zarez i Fantom slobode, na internet-skim portalima Kritična masa, Čitaj me i XXZ Magazin. Dvostruki je finalist nagrade Prozak, a možda bi bio i trostruki da u međuvremenu nije postao prestar za tu nagradu. Dobitnik je stipendije Ministarstva kulture i Grada Rijeke za književno stvaralaštvo. Jedan je od pokretača i urednika književnog magazina Književnost uživo. Član je neformalne književne skupine Ri-Lit i jedan od scenarista društvene igre Arcadia Tenebra.

Kratka priča „33” adaptirana je u radiodramu koja je bila eksponat na izložbi slika. Dosad mu je objavljen roman „Svitanje na zapadu”. Živi i radi u Rijeci.

Listanje kupusa će se, sudeći po velikom broju prodanih knjiga nakon promocije, itekako listati i u Budimpešti.

Kršul

TRENUTAK ZA PJESMU

1914

U polutami i tišini
Bez snova noći, bez mira danâ.
Lagano je zaboravljala
Moja duša u vjencu rana.
Al' jutros, s prvim zrakom sunca
Zacvilje spomen strašnim glasom
I krv zapišta iz svih rana:
Unijeli su mi krčag vode
I prvi put sam, sa užasom,
Na mračnoj vodi ugledao
Svoj lik, ispijen, blijed, i zao.

Ivo Andrić

X. PREVODITELJSKI KAMP „LÁSZLÓ NÉMETH”

Ove je godine deseti put održana ljetna škola mladih prevoditelja u Lakiteleku na području Hungarikum Ligeta. Svake se godine okupljaju mladi sudionici podijeljeni u jezične skupine srednjoeuropskog konteksta. Uz hrvatsku radionicu u ljetnoj školi prisutni su i predstavnici prevoditelja slovačkog, slovenskog, srpskog, češkog, ukrajinskog, rumunjskog te poljskog jezika.

Sudionici hrvatske radionice sa Stjepanom Blažetinom

Hrvatsku radionicu devetu je godinu zaredom vodila suradnica Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Lilla Trubić, a radionica je imala osam polaznika. Gostujući predavači u hrvatskoj skupini ovoga su puta bili Morana Plavac, Lea Kovač, Milan Kovač i dr. Stjepan Blažetin. Osim prevođenja poezije polaznici su se bavili stručnim tekstovima i titlovanjem filmova.

Morana Plavac pružila je polaznicima uvid u prevođenje dječje književnosti, dok je Lea Kovač predstavila problematiku prevođenja romana „Junaci Pavlove ulice” Fe-

renca Molnára te predstavila najnoviji, šesti prijevod. Osim toga sa studentima je radila na prijevodima pjesama iz suvremene hrvatske književnosti. Milan Kovač, bivši polaznik ljetne škole, ovoga je puta za sudionike hrvatske skupine pripremio primjere i metode prevođenja stručnog esej kao i problematiku prevođenja vlastitih pjesama. Dr. Stjepan Blažetin, predavač od samih početaka prevoditeljskog kampa, dao je uvid u prevođenje poezije s posebnim naglaskom na postmodernističke pjesme i vlastitu poeziju.

Središnja tema kampa bila je pojava umjetne inteligencije u prevoditeljskoj struci, o čemu se razvila živahna polemika. Ljetna škola pruža stručno obrazovanje za prevoditelje te jača srednjoeuropski kulturni i književni dijalog. Glavni je cilj sedmodnevnog kampa obrazovanje nove generacije

prevoditelja i povezivanje srednjoeuropskih jezičnih kultura. Sudionici mogu slušati predavanja o srednjoeuropskim književnostima i kulturama te sudjelovati na interaktivnim seminarima na kojima stječu teorijska i praktična znanja iz književnog prevođenja. Kamp također ima posebnu misijsku svrhu – povezivanje naroda srednjoeuropske regije književnim posredovanjem. Među daljnjim ciljevima želi se postići to da se za književnosti koje su malo prevedene s tzv. malih jezika unutar Karpatskog bazena srednjoeuropskih regija – osobito slavenskih i drugih pograničnih zemalja – pojave novi predani književni prevoditelji, jedna nova generacija prevoditelja.

Sudionici hrvatske radionice s Leom Kovač

Bogatstvo...

Ženski pjevački zbor iz Pogana 2014. godine

Ovogodišnji kamp počeo je spomen-programom u kojem su polaznici odali počast stručnom voditelju i duhu prevoditeljskog kampa, povjesničaru i akademiku mađarske i srednjoeuropskih književnosti i kultura – profesoru Csabi Gy. Kissu, koji je nedavno preminuo. Prvoga su se dana prisjetili njegova života, rada i doprinosa na području mađarsko-hrvatskih književnih i povijesnih veza te mađarsko-poljskog dijaloga. Na spomen-večeri prevoditeljica Lea Kovač pročitala je razmišljanja profesora Kissa o srednjoeuropskim jezicima, kulturi i književnosti, dok je Lilla Trubić pročitala nekrolog riječkoga profesora Irvina Lukežića, napisan kao detaljan prikaz života i rada akademika Kissa. Njegov odlazak ostavio je dubok trag među polaznicima prevoditeljskog kampa, kojima je profesor uvijek rado davao savjete, poruke i dijelio svoje veliko znanje.

Lilla Trubić

Mađarska turneja Folklornoga ansambla „Jedinstvo” iz Splita

Folklorni ansambl „Jedinstvo” iz Splita, osnovan još daleke 1919. godine, broji više od stotinu svjetskih i domaćih priznanja i oko 250 članova. Taj je ansambl nedavno imao prvu samostalnu turneju u Mađarskoj.

Nakon što je nastupio u Pečuhu, 23. rujna u budimpeštanskom Bugarskom prosvjetno-kulturnom centru ansambl je izveo samostalni cjelovečernji plesni koncert. Program je na čak tri jezika (hrvatskom, mađarskom i engleskom) izvrsno moderirala mlada Hrvatica iz Mađarske Jasminka Radmila Tábori.

Prepuna dvorana posjetitelja mogla je uživati u koreografijama koje potječu s hrvatskih otoka, iz Dalmacije, Splita, Dalmatinske zagore, Slavonije, Međimurja, Zagorja, ali i u plesovima Hrvata izvan RH. Ansambl je zaokružila izvedba podravskih plesova Hrvata iz Mađarske čiju koreografiju potpisuje József Száva, a koju u Mađarskoj izvodi KUD „Tanac”. Plesni koncert primio je od publike stojeće ovacije.

Mađarskom i hrvatskim ansamblima iz Mađarske, posebice s koreografom Józsefom Száva i KUD-om „Tanac”. S tim KUD-om ostvaren je i pečuški nastup u sklopu međunarodnog festivala „Dobro došli, naši mili gosti!”

Raznovrsnošću programa FA „Jedinstvo” publiku vodi na putovanje cijelom Hrvatskom jer folklornim repertoarom, na kojem se nalazi čitav niz kulturnih vrijednosti RH s prestižnog UNESCO-ova Reprezentativnog popisa nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, obuhvaća plesove, pjesme i glazbu različitih stilova i ugođaja iz svih dijelova naše domovine i hrvatskog naroda izvan nje. To nije bila iznimka ni na turneji u Mađarskoj, gdje su u bogat program bile uključene glazbeno-plesne točke istaknutih

U Budimpešti

račajući stazama Hrvata iz Mađarske, vidimo ljepotu u različitosti, bogatstvo u zajedništvu. Možda je najprimjerenije koncipirati ovaj sadržajan projekt istaknutim naslovom. Jer se Jadransko more ulilo u pore i ravnicu Panonskog. Projekt nošen prvenstveno srcem i zajedništvom, da kucajući na vrata naših ljudi, hrvatski čovjek ovdje u Mađar-

U Šopronu

Među uzvanicima bili su brojni uvaženi gosti: državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Ureda predsjednika Vlade Mađarske Miklós Soltész, predsjednik HDS-a Ivan Guban, a pozdravni govor održao je (među ostalima) i veleposlanik RH u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić. On je istaknuo: „Ples spaja. Glazba spaja. Naziv je ansambla već 106 godina 'Jedinstvo'. Zalažemo se za jedinstvo, jedinstvo Hrvatske i Mađarske, za jedinstvo u Europi.”

Zamjenik župana Splitsko-dalmatinske županije Ante Šošić zahvalio je domaćima na toplom gostoprimstvu i organizaciji. FA „Jedinstvo” nastupio je i prije (više puta) u Mađarskoj. Posljednje gostovanje bilo je u Székesfehérváru. Njeguju dobre odnose s

stručnjaka hrvatskog folklora, npr. Branka Šegovića i Zvonimira Ljevakovića.

Organizatori budimpeštanskog nastupa Folklornog ansambla „Jedinstvo” bili su Hrvatska samouprava Čepela u suradnji s Hrvatskom samoupravom Ferencvaroša i Veleposlanstvom RH u Mađarskoj uz financijsku potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH. Sam projekt ostvaren je uz suradnju s brojnih strana. Važnu ulogu odigrala je splitska podružnica Hrvatske matice iseljenika te Splitsko-dalmatinska županija.

Jedan od glavnih začetnika ideje o gostovanju FA-a „Jedinstvo” u Mađarskoj ravnatelj je splitske podružnice Hrvatske matice iseljenika Ante Čaleta, koji je istaknuo: „Ko-

skoj ponosno osjeća Domovinu. Dijagonala od Pečuha, Budimpešte, Etyeka do Šoprona, osoljena solju Jadrana, čini Panonsku ravnicu bogatijom, a u središtu svega opet je čovjek, koji čuva stoljetnu dušu hrvatsku. I nije ovo 'samo odrađeno'. Ovo je tek započelo.”

U Botaničkom vrtu ELTE-a 24. rujna Veleposlanstvo Republike Hrvatske upriličilo je tradicionalni „Dan smokve” uz nastup FA-a „Jedinstvo”. Turneja se nastavila u Etyeku pa Šopronu. U Šopronu je FA „Jedinstvo” 26. rujna održao svečanu večer s članovima Koljnofskog hrvatskog društva. Naime, dječja sekcija Folklorne grupe Koljnof nastupila je u Konferencijskoj dvorani „Ferenc Liszt” u Šopronu s ansamblom „Jedinstvo”.

Kršul • Foto: Kršul i FA „Jedinstvo”

Umočki Pajta festival

Jedan je od posjećenijih ljetnih festivala Pajta (štala) festival u Umoku. Umok je malo selo u kojem su stoljećima živjeli, a i danas žive potomci gradišćanskih Hrvata kajkavaca. U Umoku djeluje i hrvatska samouprava te poznati Tamburaški sastav „Kajkavci” kao i Hrvatsko kulturno društvo „Kajkavci”. Tako se u sklopu spomenutog festivala svake godine održavaju i hrvatski sadržaji.

Ovogodišnji festival održan je u umočkoj zavičajnoj kući i na njezinu dvorištu – na prelijepoj ljetnoj pozornici. Tročlano zastupničko tijelo Hrvatske samouprave Umoka djeluje u skladu sa svojim mogućnostima. U hrvatski birački popis na izborima 2024. godine bila su upisana 44 hrvatska birača, od kojih je 37 izašlo na birališta. Iza njih je stajala kandidacijska udruga Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj.

Tamburaški sastav „Kajkavci”

Učitelj i učenik

Tamburaški sastav „Misija”

Prema popisu stanovništva iz 2022. godine u Umoku živi 897 stanovnika od čega je njih 10,8 % Hrvata.

Tamburaški sastav „Kajkavci” trudi se očuvati hrvatski identitet, a već nekoliko godina zaredom na festival pozivaju Tamburaški sastav „Misija” iz Pečuha. I ove je godine 25. srpnja održan

koncert dvaju tamburaških sastava. Nakon koncerta uslijedila je hrvatska plesačnica koju je vodila Vesna Velin. Plesačnica je privukla velik broj gostiju.

Ovogodišnji, četvrti festival donio je kulturnu baštinu koja nadilazi granice. Tijekom tjedna program je svakodnevno bio obogaćen raznolikim radionicama, dok je vikend ponudio koncerte, plesne večeri, okuse iz krušne peći i svečanu svetu misu.

„Festival svake godine organiziramo posljednjeg vikenda u srpnju jer tad slavimo svetu Anu, zaštitnicu crkve u Umoku. Cilj festivala je stvaranje zajedništva, njegovanje narodne umjetnosti i očuvanje naših tradicija”, istaknuo je dr. Adrián Péter Pálmai, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva „Kajkavci” i glavni organizator festivala.

Branka Pavić Blažetin • Foto: Organizatori

FOLKLORNA GRUPA KOLJNOF NA FOLKOFONIJI

Od 4. do 7. rujna u Varaždinu je održan međunarodni plesni festival FolkoFonija – četiri dana ispunjena glazbom, plesom i radionicama uz sudjelovanje ansambala iz Poljske, Sjeverne Makedonije, Mađarske, Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Iz Mađarske su na FolkoFoniji sudjelovali članovi Folklorne grupe Koljnof, koja je 7. rujna sudjelovala na mimohodu dječjih skupina i Dječjoj FolkoFoniji. Na Večeri inozemnog folklor nastupila je Plesna skupina „Kerka” iz Lentija.

Dan otvorenih vrata

Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin” već dvije godine na godišnjoj razini održava seriju programa pod zajedničkim nazivom Dan otvorenih vrata. Cilj je, prema riječima vršiteljice dužnosti ravnatelja Vesne Velin, privući posjetitelje u centar, upoznati ih s njegovim radom i pridobiti publiku za programe koji imaju edukativan sadržaj. U središtu su najmlađi – polaznici vrtića i nižih razreda osnovne škole – no uvijek se nađe i zanimljive programske ponude i za starije, osobito one koji vole kuhati ili plesati.

Četvrti put vrata su otvorena ove godine, 19. rujna, u okviru programa „Otvaranje nove školske godine – pozdrav jeseni”. Subotnje poslijepodne u Hrvatskom kulturnom i sportskom centru „Josip Gujaš Džuretin” u Martincima mirisalo je na jesenske plodove, pjesmu tambura i dječju znatiželju. Djeca, roditelji i bake s unucima ušli su u topli prostor pun boja i veselja. Na stolovima su čekali kesteni, kukuruz i lišće za jesenske kreativne radionice. Malene ruke pretvarale su ih u šarene ukrase, a u kutu dvorane čuo se smijeh i šapat ponosa kad bi netko pokazao svoju gotovu kreaciju.

Kao i dosad, pomoć pri ostvarivanju programa organizatorima su pružile odgojiteljica iz martinačkog vrtića Regina Várnai i dadilja Mirjana Fenyvesi vođenjem jesenskih kreativnih radionica. Upričeno je i upoznavanje instrumenata tamburaške obitelji koje je predstavio glazbenik Zoltán Vízvári sa svojim prijateljima iz Tambu-

raškog sastava „Misija”, a djeca su imala priliku upoznati se i s narodnom nošnjom. Neobično uzbuđenje zavladało je kad su djeca dotaknula instrumente i proizvela prve tonove. Neki su oprezno povlačili, drugi hrabro trzali žice.

Narodna nošnja, raskošna u bojama i vezovima, izazvala je jednako zanimanje. Najmlađi su je znatiželjno dodirivali i postavljali pitanja poput tko to nosi, je li teško plesati u tome.

„Možda će baš netko od njih postati sljedeći tamburaš, basprimaš, kontraš, begešar ili plesačica u nekom folklornom društvu”, rekla je s osmijehom vršiteljica dužnosti ravnatelja Vesna Velin. Dok su Fružina, Bence, Mirela i ostali sudionici radili svoje prve korake u svijet glazbe i tradicije, bilo je jasno da ovaj Dan otvorenih vrata nije samo susret nego početak jedne nove priče.

Branka Pavić Blažetin

Dan sela i Hrvatski dan

U organizaciji Mjesne samouprave Novog Sela i Hrvatske samouprave Novog Sela 6. rujna priređen je Dan sela i Hrvatski dan. Cjelodnevna događanja u Novom Selu bila su namijenjena svim stanovnicima sela i prilagođena svim uzrastima.

Od ranih poslijepodnevni sati najmlađi su mogli uživati u skakanju u velikom dvorcu na napuhavanje, oslikavanju lica i drugih dijelova tijela, izradi tetovaža i figurica od balona te u prigodnom pecanju s drvenim ribicama. Nakon toga uslijedio je zajednički ručak za sve stanovnike sela i uzvanike.

Kulturni program privukao je brojne posjetitelje. Među uzvanicima načelnica sela Szilvia Kazinczi te predsjednik Hrvatske samouprave Novog Sela Béla Szilágyi, su pozdravili i parlamentarnog zastupnika Lászlóa Szászfalvija te zamjenika župana Šomođske županije Matyása Vörösa.

U kulturnom programu nastupio je KUD „Marica” iz Salante, nakon čega je slijedila zabava s Attilom Tesókom, a za glazbeni ugođaj pobrinuli su se tamburaši iz Starina – Alibi Band.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Mátyás Vörös

KUD „Marica”

ŠELJIN – Delegacija Šeljina na čelu s načelnikom Attilom Nagyem i predsjednikom hrvatske samouprave Robertom Rontom nazočila je proslavi Dana grada Grubišnog Polja. Šeljini i Grubišno Polje povezani su prijateljskim vezama. Gradonačelnik Zlatko Pavičić u svečanom govoru podsjetio je na najvažnije projekte posljednjih godina naglasivši kako je od 2021. godine do danas u grad uloženo više od 21 milijuna eura. Najavio je i nove projekte.

MARTINCI – Uz potporu Hrvatske samouprave Martinaca na krov gostinjske kuće „Sveti Martin” postavljen je sustav solarnih panela. Sredstva za povećanje energetske učinkovitosti osigurana su iz natječaja koji je podržalo Državno tajništvo Ureda predsjednika Vlade za vjerske i narodnosne odnose. Ukupni iznos potpore iznosi 2 277 000 forinti.

Mala stranica

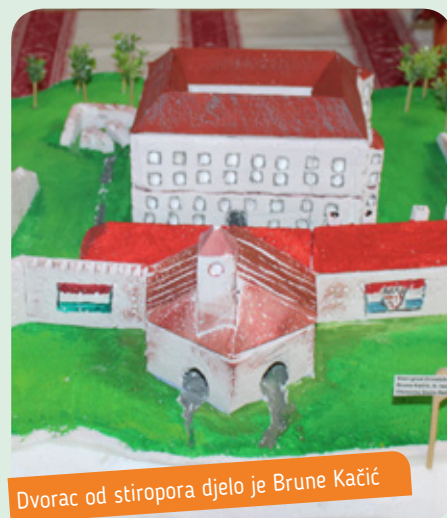

MAKETE DVORACA ZRINSKIH

Uoči Dana Nikole Zrinskog u Keresturu Osnovna škola „Nikola Zrinski” svake godine raspisuje natječaj za učenike pomurskih osnovnih škola u kojima se predaje hrvatski jezik te za učenike partnerskih škola. Ove godine naslov natječaja bio je „Bila jednom utvrda, izgradit ću je sada”, a zadatak je bio izraditi maketu dvorca u kojemu su živjeli i stolovali članovi obitelji Zrinski te prikazati kako danas izgleda ili kako bi izgledao. Za izradu maketa mogli su se rabiti bilo kakvi materijali, sve je bilo prepušteno dječjoj mašti. Na natječaj je pristiglo devet radova iz domaće osnovne škole, iz III. osnovne škole Čakovec i iz Osnovne škole Retkovec iz Zagreba. Radovi su bili toliko kvalitetni te puni mašte i kreativnosti da je nastavnički kolektiv odlučio da ih neće rangirati, nego će svatko tko se potrudio dobiti nagradu.

Učenici prvog razreda upotrijebili su razne materijale

Dvorac od stiropora djelo je Brune Kačić

Kornel Kuzma poslužio se kartonom

Zoé Zselyke Horváth osvijetlila je svoj dvorac

Hana Leich sa svojim dvorcem

Bilo je tu dvoraca od stiropora, kartona, malih drvenih štapova, kamenčića, neki su i osvijetlili dvorac. Učenici 1. razreda keresturske škole zajedno su izradili dvorac na kojem se vidi da je svatko dao neku ideju. U 2. razredu zadatka su se primili Marcell Farkas, Mihály Sznopek, Zoé Zselyke Horváth i Abel Mihok, u 3. razredu samo Kornel Kuzma imao je volju za rad na maketi, u 5. razredu Marcell Kovacsics, a u 8. razredu Milan Szarka. Stigli su radovi i iz zagrebačke Osnovne škole Retkovec – dvorac je izradila Bruna Kačić te iz čakovečke III. osnovne škole – autorica je bila Hana Leich. I doista, ni žiri ni posjetitelji izložbe nisu mogli odlučiti koji je ljepši ili najljepši dvorac. Tako ćemo i mi predstaviti sve na našoj Maloj stranici.

Beta

Berbena veselja u Pomurju

Berba grožđa u pomurskim vinogradima oduvijek je bila posebno veselje i prigoda za okupljanje obitelji i rodbine. Običaj berbe nije se mnogo promijenio – i danas se okupljaju obitelji i prijateljska društva, ali sve je manje vinograda na kojima je loza. Tako mjesne i hrvatske samouprave i vinske udruge često zajedno organiziraju berbene priredbe, povorke, festivale. Od kraja kolovoza pa do kraja rujna na mnogim mjestima i vinogradima priredila su se berbena veselja. Počelo je s Međunarodnim susretom vinskih udruga u Sumartonu te se nastavilo na letinjskoj Julijanskoj gori odnosno na Staroj gori u Bečehelu s berbenim feštama. Završilo je krajem rujna u Keresturu, odnosno u vinogradu Šandorica u blizini Mlinaraca i Pustare.

Jedna je od najaktivnijih vinskih udruga koja okuplja vinogadare Hrvate u Pomurju Udruga pajađa vina „Sveti Martin“ u Sumartonu. Udruga vrlo aktivno djeluje od samih početaka pa nasadi sumartonskih vinograda, odnosno Kamanovih gorica, sve više dobivaju na važnosti. Vraća im se stari sjaj, povećava se i broj posjetitelja, kupuju se zemljišta, klijeti se obnavljaju u vikendice, a neke ujedno i zadržavaju svoju izvornost. Za pomurska se vina sve češće čuje na raznim izložbama, a jednako tako govori se i o gostoljubivosti pomurskih vinara, koji rado primaju goste u svoje klijeti. Udruga je u vinogradu uspjela izgraditi Odmorište sv. Martina, pogodno za prijateljska druženja, a i za veće priredbe. Kamanove su gorice sastavni dio Vinske ceste uz Muru s gotovo 150 podruma. Tom pomurskom vinogorju pridodaju vrijednost i kulturni sadržaji, često obojeni i hrvatskim tradicijama, likovne kolonije, obiteljska i prijateljska slavlja, Vincekovo, Festival vina, izložbe vina, Martinje...

Druženje vinara u Sumartonu

Pjevački zbor „Biseri Pustare“

Sumartonska vinska udruga na čelu s predsjednikom Lajošem Vlašićem ujedno njeguje vrlo dobre odnose s vinskim udrugama iz Hrvatske, Slovenije i Mađarske. Krajem kolovoza priredila je Međunarodni susret prijatelja vina na kojem je sudjelovalo mnoštvo vinara iz vinskih udruga: Udruge Viteškog reda „Da Bibere“ Zalske županije, Združenja slovenskoga reda vitezov vina, Udruge prijateljica vina Balaton, Udruge prijateljica vina iz Letinje, Udruge vina i vinogradara „Trsek“ iz Ludbrega, Udruge vinara „Bilikum“ iz Križevaca, Udruge vinogradara i voćara „Fran Galović“ iz Koprivnice, Udruge vinara i vinogradara Dobrovnik, Udruge proizvođača grožđa i voća iz Letinje, Vrtlarskog kruga „dr. Istvan Kotnyek“ iz Mikloševa. Članovi vinske udruge s mimohodom po selu otvorili su berbenu sezonu, a zatim su razgovarali o budućim zajedničkim programima tijekom godine, odnosno o vinskim temama.

„Kad smo 2007. godine utemeljili udругu, brzo smo stekli prijatelje s jednom udrugom pa s drugom iz Hrvatske, Slovenije. Često se nađemo, jednom oni dođu, drugi put mi idemo. Ostva-

rili smo mnoge zajedničke projekte, sudjelujemo na izložbi vina i htio sam da jednom budemo svi na okupu“, rekao je predsjednik Lajoš Vlašić te dodao kako svatko od njih zna da se uz vino uvijek nađu i dobri pajađi.

Berbeni programi održavali su se i u letinjskim vinogradima i Hrvatska samouprava Letinje s manjim društvom obilježila je berbu na Staroj gori. Hrvatska i mjesna samouprava Mlinaraca i Pustare već tradicionalno organiziraju berbenu povorku i veselje na obližnjoj Šandorici, tako su i ove godine 21. rujna, kad su okitili ulice i podrume plodovima jeseni te čekali goste na veselje. Mještani i gosti u vinograd su stigli na konjskim zapregama i traktorima koje su predvodili jahači, a u vinogradu su ih čekali vlasnici podruma s finim moštom, gulašom i kolačima. U vinogradu su prije četrdeset godina postavili križ i kip Blažene Djevice Marije, pa su se tog dana vlasnici podruma i mještani prisjetili toga. Kod križa je održana sveta misa s hrvatskim napjevima koju je predvodio mjesni župnik István Marton.

Berbeno veselje popratilo je i kulturni program, mališani dječjeg vrtića iz Mlinaraca pjevali prikazali su prigodne pjesme i plesove (berbene i jesenske), Ženski pjevački zbor „Biseri Pustare“ također se pripremio s berbenim pjesmama odnosno napjevima o vinu na hrvatskom i mađarskom jeziku. Isto tako sudjelovao je i mlinarački Pjevački zbor „Joška Vlašić“ sa svojim citerašima. Nakon kulturnog programa svi gosti zabavljali su se uz Bend „Márvány“, koji je svirao mnoštvo popularnih hrvatskih pjesama.

U Keresturu je istoga dana priređeno Berbeno veselje u organizaciji Mjesne samouprave Kerestura koje je započelo povorkom i kulturnim programom na Tržnici domaćih proizvoda. Nastupali su i mladi keresturski tamburaši.

Beta

Dani Luke Botića u Đakovu i Ilači: 12 programa s 50-ak sudionika iz Hrvatske, Mađarske i Austrije

Predstavila se i Croatica

U trima mjestima u trima županijama – u Kaštelima u Splitsko-dalmatinskoj, Đakovu u Osječko-baranjskoj i Ilači u Vukovarsko-srijemskoj županiji – održani su 16. Dani Luke Botića, koji su 19. kolovoza počeli u Kaštelima. U sklopu manifestacije održano je čak 12 programa s otprilike 50 sudionika iz Hrvatske, Mađarske i Austrije. Organizator je Đakovački kulturni krug, suorganizator kaštelanskog programa Udruga za revitalizaciju sela Opor-Botići Kaštela, suorganizator ilačkog dijela programa Općina Tovarnik, a suorganizatori pojedinih događanja u Đakovu Spomen-muzej biskupa Strossmayera i Rock klub King, Croatica nonprofit kft. Budimpešta, Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo te Panonski institut. Pokrovitelji su manifestacije Ministarstvo kulture i medija, Osječko-baranjska županija i Grad Đakovo.

Na završnoj priredbi u Ilači predstavljena je knjiga: slikovnica „Kralj Tomislav i njegovo zlatno prijestolje“ autorice Timee Šakan-Škrin iz naklade Croatica. Knjiga povezuje hrvatsku zajednicu u Mađarskoj s baštinom i identitetom domovine.

Program je počeo u dvorcu Vitturi u Kaštel Lukšiću, gdje su dr. sc. Jadranka Šošić i Ivan Stipić održali izlaganja na temu „Luka Botić u korespondencijama i publikacijama“, a sudjelovali su i Jurica Botić te Mirko Čurić. Program se nastavio u Đakovu 21. kolovoza, u Rock klubu King, a počeo je uglazbljenom Botićevom pjesmom „Tri muke bjeguncima“ koju su izveli Sanja Hajduković, Kruno Štrk i Josip Molnar.

U sklopu programa predstavljeno je šest novih izdanja Đakovačkog kulturnog kruga, Panonskog instituta i DHK-a – Ogranka slavonsko-baranjsko-srijemskog: Antun Gustav Matoš: „Putovanja i dojmovi“, „AGM kao nadahnuće II“ – zbirka kratkih priča nadahnutih A. G. Matošem, Ružica Martinović Vlahović: „Mrvice s pisaćeg stola“, Vlasta Markasović: „Krug perom“, Gabor Szecsi: „Jezik i zajednica u informacijskom dobu“, Robert Hajszan: „Panonski katalog“.

U programu nazvanom „Predstavljanje novih pjesničkih zbirki“ Siniša Matasović i Joso Živković predstavili su dvije nove dvojezične (hrvatsko-engleske) knjige Jose Živkovića: „Vremeplov“ i „Od svitanja do nedoba“. Petu godinu zaredom održano je pjesničko natjecanje Pjesničke posvete

Luki Botiću slavonsko-baranjsko-srijemskih pjesnika i pjesnikinja.

Središnji dio programa održan je na godišnjicu Botićeve smrti, 22. kolovoza, na gradskom groblju u Đakovu programom „Sjaj nam sunce domovini slatkoj: 185 godina od rođenja i 162 godine smrti Luke Botića“ odnosno polaganjem vijenca na Botićevu grobnicu uz prigodno govorenje njegovih stihova. Program se nastavio u Gradskoj knjižnici Đakovo novim znanstvenim čitanjima djela Luke Botića: Mihaele Korić („Etičnost u *Bijednoj Mari* Luke Botića“) i dr. sc. Jadranke Šošić („Luka Botić u splitskom književnom časopisu *Vidici*“).

Završnica manifestacije održana je prvi put u općini Tovarnik, odnosno u Ilači, u tamošnjem Hrvatskom domu. Otvorena je izložba „Ilačom i Spomen-muzejom biskupa Strossmayera povezani“ i održano predstavljene dviju knjiga – Ivan Marijanović de Tonya: „Sjećanje na Srijem i Ilaču, pjesme, zapisi, fotografije, dokumenti“ i Timea Šakan-Škrin: „Kralj Tomislav i njegovo zlatno prijestolje, priča za djecu prigodom obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva“.

Promociju izdanja Croatica vodio je književnik i predsjednik Đakovačkog kulturnog kruga Mirko Čurić. Istaknuo je važnost ovakvih knjiga za očuvanje jezika i identiteta među Hrvatima izvan domovine. Na početku promocije u Ilači nastupio je muški pjevački zbor KUD-a „Matija Gubec“, koji je otpjevao pjesmu „Na duvanjskom ravnom polju“ i time dao svečan i emotivan uvod u program.

Slikovnica o kralju Tomislavu namijenjena je djeci, ali i odraslima, a jednostavnom pričom i ilustracijama približava vrijednosti

Na promociji u Ilači

zajedništva, pravednosti i ljubavi prema domovini. Posebnost su izdanja ilustracije izrađene kombinacijom digitalnih alata i umjetne inteligencije, čime se povijesna tema približava suvremenim čitateljima.

„Napisala sam ovu slikovnicu s velikim poštovanjem prema povijesti, ali i s puno ljubavi prema djeci. Ova slikovnica nastala je iz želje da djeci približim dio hrvatske povijesti na način koji je njima razumljiv, zanimljiv i vizualno privlačan. Kralj Tomislav povijesna je ličnost koja u hrvatskoj kolektivnoj svijesti zauzima posebno mjesto – kao prvi okrunjeni hrvatski kralj, simbol snage, jedinstva i državnosti“, rekla je Timea Šakan-Škrin, ravnateljica Croatica te ujedno autorica knjige „Kralj Tomislav i njegovo zlatno prijestolje“.

Za Hrvate u Mađarskoj knjiga ima osobitu vrijednost jer djeci pomaže da kroz jezik i priču čuvaju vezu s domovinom te razvijaju osjećaj ponosa i pripadnosti. Na promociji je naglašeno da slikovnica ima i pedagošku i identitetsku ulogu jer prenosi poruku kako narod svoju snagu crpi iz zajedništva i poštovanja.

Branka Pavić Blažetin

Izvor: croatica.hu

IV. Sajam narodnosti u Mohaču

Okusi, mirisi i kulture u prijestolnici narodnosti

Na IV. Sajmu narodnosti u Mohaču, koji je održan 6. rujna, sve je bilo u znaku okusa, mirisa i kulture. Mohač nazivaju i prijestolnicom narodnosti, a ova priredba to iz godine u godinu potvrđuje.

Dan je počeo u ranim poslijepodnevним satima svečanom misom u zavjetnoj spomen-crkvi. Misu je služio mohački župnik Ladislav Bačmai. Potom su na glavnom gradskom trgu, kod izložbenih šatora i na pozornici, uslijedili programi koji su potrajali duboko u noć.

Kako je za Hrvatski glasnik izjavio predsjednik Hrvatske samouprave Mohača Vjekoslav Filaković, sajam se održava uz sudjelovanje i u organizaciji mjesnih narodnosnih samouprava (hrvatske, njemačke, romske i srpske) te Čitaonice mađarskih građana.

Pozdravne su govore održali i sajam otvorili gradonačelnik Mohača Gábor Pávkovics i parlamentarni zastupnik János Hargitai. U ime Hrvatske samouprave Mohača predsjednik Vjekoslav Filaković zahvalio je umirovljenoj učiteljici Mariji Barac na dosadašnjem radu uz prigodan buket, dok joj je zastupnik Đuro Jakšić predao lijepo izrađenu obramenicu.

Kod hrvatskog šatora kuhao se šokački grah, a u kulturno-zabavnom programu nastupili su Tamburaški sastav „Misija” i solist

Vjekoslav Filaković zahvalio je umirovljenoj učiteljici Mariji Barac

Marko Križanović te Tamburaški sastav „Platina”. U povodu sajma u Mohaču je boravila i delegacija iz prijateljskog naselja Sveti Filip i Jakov predvođena načelnikom Zoranom Pelicarićem.

Na sajmu su se predstavili Hrvati, Mađari, Nijemci, Srbi i Romi. Posjetitelji su do-

čekali nastupi, izložbe, sajam i radionice, a navečer i ulični balovi koji su trajali do kasno u noć. Na štandovima su se nudili gastronomski specijaliteta, a posjetitelji su se mogli uključiti i u nagradne igre.

Branka Pavić Blažetin
Foto: MVÖ

GRADOVI PRIJATELJI

Gradonačelnik Paga Stipe Žunić i gradski vijećnik Franči Bukša boravili su 5. rujna u službenom posjetu gradu prijatelju Kozármisleny (Mišljenju) u Mađarskoj u povodu svečane sjednice Gradskog vijeća kojom je obilježen Dan grada i 18. rođendan grada Mišljena.

Tom prilikom izaslanstvo Grada Paga primili su gradonačelnica Mišljena Marietta Pohl i predsjednik Hrvatske samouprave Mišljena Arnold Barić. Naglašena je važnost prijateljstva i dugogodišnje suradnje između Paga i Mišljena te zajedničke želje za nastavkom projekata i povezivanjem dvaju gradova. Gradonačelnik Žunić i vijećnik Bukša zahvalili su domaćinima na pozivu i toplom prijemu istaknuvši kako prijateljstvo dvaju gradova predstavlja most suradnje u kulturi, gospodarstvu i društvenom životu, donosi portal *pag.hr*.

Gradonačelnik Paga Stipe Žunić i gradski vijećnik Franči Bukša boravili su i u službenom posjetu gradu prijatelju Sigetu 7. rujna i nazočili svečanosti obilježavanja 459. obljetnice Sigetske bitke. Tijekom boravka izaslanstvo je održalo sastanak s gradonačelnikom Sigeta Péterom Vássonom. Razgovaralo se o jačanju suradnje na području kulture, povijesne baštine i turizma uz obostranu želju za razmjenom iskustava i znanja koja će doprinijeti razvoju lokalne

U Mišljenju

zajednice. I taj posjet predstavlja važan korak u međunarodnoj suradnji Grada Paga, sve radi jačanja identiteta i promocije grada.

Izvor: Grad Pag